

AMIGOE DI CURACAO

WEEKBLAD VOOR DE CURACAOSCHE EILANDEN.

het Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire,
en Aruba per drie maanden fl. 2,— met
vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels
fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAL, N° 129.

De Agentuur
ten huize van de Heeren
JAN ELLIS, Curaçao. — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, Aruba. — Playa.
JOSE A. ROSA HERRERA, Bonaire. — Playa.

El Coerant aki ta salí toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres
luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan for Curaçao, Bonaire i Aru-
ba fl. 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl. 0,50, cada
regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.

aankomst alhier:

18 Juli Harrison van Liverpool
20 „ Maracaibo „ Maracaibo
20 „ Valencia „ New-York

CALENDARIO.

Juli.

18 DOMINGO. V. despues di Pentec. B. Coslas
19 LUNA. S. Vicente di Paul, c.
20 MARTES. S. Jerónimo Emiliano, c.
21 DAZON. Sta. Praxedes, v.
22 HUEBES. Sta. Maria Magdalena.
23 VIERNES. S. Apolinario, m.
24 SABRA. Sta. Cristina, v. i m.

STAND DER MAAN.

L. K. 24 Juli 2 ure 45 m. A. M.

Opkomst der Zon:
20 Juli 5 ure 39 min.
Ondergang der Zon:
20 Juli 6 ure 21 min.

SCHEEPSTIJDINGEN.

vertrek van hier:

19 Juli Philadelphia naar New-York
21 „ Maracaibo „ Maracaibo
30 „ Caracas „ New-York

Curaçao, 17 Juli 1886.

Het is thans acht weken gele-
den, dat Curaçao's Doorluchtige
Bisschop-Vicarius, wijlen Mon-
seigneur VAN EWIJK bij God het
loon zijner deugden is gaan ont-
vangen. De dankbare geloovigen
van dit Vicariaat gaven herhaal-
delijk op de plechtigste en tee-
derste wijze blijken van hun kin-
derlijke liefde voor den diepbe-
treurden Vader. In Nederland
wekte het telegraphisch bericht
van Monseigneurs overlijden in
den boezem zijner geachte familie
de grootste ontsteltenis en dom-
pelde haar in den diepsten rouw.
Zijn confraters in de kloosters
en huizen van de Nederlandsche
Provincie der Dominicaner Orde
vernamen die treurmare met droef-
heid en smart. In hun hoofd-
klooster te Huissen celebreerde op
den 1^{en} Juni de HoogEerw. Pater
Provinciaal A. van den El-
zen een indrukwekkende H. Re-
quiem-mis in tegenwoordigheid
van zeer vele E. E. Paters, uit
onderscheidene plaatsen van Ne-
derland daartoe overgekomen. On-
der deze ruim tachtig ordebroe-
ders bevonden zich de voormalige
Vicarius-provinciaal van Curaçao
de Z. Eerw. Pater A. M. Joos-
ten, thans Prior in het convent
te Nijmegen, alsmede de Wel-
Eerwaarde oud-missionarissen C.
Schrauwen en R. van de
Venne. Onze hooggeachte Pastoor
van de St. Anna-Kerk alhier, Mgr.
B. Th. J. Frederiks, en de Wel-
Eerw. Pater A. M. Jansen Pas-
toor van onze kerk van O.L.V. van
den H. Rozenkrans op Pietermaai,
assisteerden gedurende die H. Mis
welke voor hun overleden Bisschop
en Vicarius Apostolicus werd op-
gedragen. Voorts werden nog in
vele andere kerken door zeer eerw.
vrienden of confraters van wijlen
Monseigneur heilige Offeranden
voor Diens zielerust gecelebreerd.
Met bijzondere plechtigheid ge-
schiedde zulks in het klooster te
Nijmegen, en op den 2^{en} Juni in
dat van Utrecht, alwaar Mon-
seigneur z.g. eenmaal aan het hoofd

zijner eerw. broeders gestaan had.
Alle organen van de Katholieke
Nederlandsche Pers vertroostten
ons door de hartelijke deelneming
welke hun Redactien betuigden
in de smartelijke beproeving, waar-
mede Gods H. Voorzienigheid de
Missie van Curaçao bezocht heeft,
en door de hoogst vereerende wij-
ze waarop zij hulde brachten aan
de dierbare nagedachtenis van wij-
len onzen Doorluchtigen Herder.
Dankbaar brengen wij zulks in
herinnering, voordat de *Amigoe di
Curaçao* — na het eindigen van
de openbare en kanonieke rouw-
plechtigheden in onze kerken —
zijn uitwendigen rouw aflegt.

Heden den 17ⁿ Juli, viert Mon-
seigneur Zaliger naar wij hopen
zijn 59sten verjaardag in den Hem-
mel. In de kerken van Otrabanda,
Pietermaai, Santa Maria en Santa
Rosa werden H. Missen van Re-
quiem opgedragen. De Hoog-
waardige Administrator van het
Vicariaat, de Z. Eerw. Pater Vi-
carius C. Reijnen, vergezeld van
de Z. Eerw. Heeren Mgr. M. Ba-
ralt, J. C. Schermer en C. Blom-
merde, de Eerw. Paters J. Onder-
water, G. M. Willems en F. Hel-
ling enden Eerw. Broeder Josephus
begaf zich dezen morgen naar het
graf van Monseigneur, om aldaar
nogmaals in hartelijke gebeden voor
den geliefden Prelaat af te smee-
ken wat men Hem, bij zijn leven,
op zulk een dag zoo vurig pleegde
toe te wenschen. Ook de Eerw.
Moeder van het Weeshuis met alle
weeskinderen waren op dat tref-
fend oogenblik tegenwoordig. Te-
vens werd op de grafstede een
keurige rouwkrans geplaatst. Het
is een „Kinderlijk aandenken van
de leden der Congregatie van O. L.
V. van den H. Rozenkrans der Pa-
rochie van Sta. Maria” zooals in
fraaie letters op zijden band ge-
schreven staat. Dinsdag jl. was na-
melijk door den Z. E. Pater H. v. d.
Heiligenberg en den raad zijner
Congregatie dat smaakvol kunst-
werk, waarvan eene bloem (Co-
rona di la Birgen alhier genaamd)

het middelpunt vormt, aan den
Hoogw. Administrator plechtig
aangeboden.

Aldus dachten én Geestelijk-
heid én Geloovigen zich heden
op waardige wijze van een heil-
igen liefdeplicht jegens Monseig-
neur gekweten te hebben.

Curaçao, 17 Juli 1886.

A cumpli ocho siman caba, koe
Curaçao su Ilustrísimo Obispo-
Vicario, difuntoe Mgr. VAN EWIJK,
a bai ricibi premio di su virtud-
nan cerca Dios. Durante e dia-
nan-af crejente gradicidoenan di
e Vicariato-aki a doena prueba di
mas solemne i tierno di nan amor
filial pa nan tata, koe nan ta jora
profundamente. Noticia di morto
di Monseigneur koe pa via di
telegraaf, a jega na Hoelanda, a
proporciona tristeza i sufrimentoe
grandi na su familia stimar. Su
Roemannan di conbentoe i otro
institucionnan den Provincia Hoe-
landes di Orden Dominica a
ricibi e nobo tristoe-af coe pena.

Dia 1° di Juni Reverendísimo
Pader Provincial A. van den El-
zen a celebra un Sacrificio so-
lemne di Requiem den Conbentoe
principal di Dominicanonan na
Huissen, na presencia di hopi Re-
verendo Padernan, koe di dife-
rente lugar di Hoelanda a reuni-
nan af. Den e ochenta Roeman
Dominicanonan tabata presente
Vicario-provincial anterior di Cu-
raçao, Muy Reverendo Pader A.
M. Joosten, koe awé ta Prior di
conbentoe na Nijmegen, Reve-
rendo Padernan C. Schrauwen i
R. van der Venne. Nos aprecia-
ble Pastoor di Santa Ana, Mgr.
B. Th. J. Frederiks i Reverendo
Pader A. M. Jansen, Pastoor di
Pietermaai a asisti na e Santoe
Sacrificio, koe tabata ofrecer pa
nan Obispo i Vicario Apostólico
difuntoe. Ademas, hopi otro Re-
verendo amigoe i confrater di di-
funtoe Monseigneur a ofrece nan
Santoe Sacrificio di Misa den di-
ferente templo pa descanso di su al-
ma. Coe hopi solemnidad esaf a so-
sode na conbentoe di Nijmegen i, dia

2 di Juni, na conbentoe di Utrecht
caminda, un dia nos Ilustrísimo
Difuntoe tabata para na cabez di su
Roeman Religiosonan. Toer órga-
nonan di Prensa Católica di Hoe-
landa a consola nos coe e participa-
cion cordial, koe nan Redaccion a
toema den e proebamentoe tristoe,
coe cual Santa Providencia di Dios
a bisjita Mision di Curaçao, coe e
manera asina altamente honroso,
coe cual nan a haci nan homenage
na grata memoria di nos Ilustrísimo
Prelado.

Coe sintimentoe di gratitud nos
ta recorda toer esaf, promer koe
Amigoe di Curaçao kita su luto
exterior, awor koe solemnidad fú-
nebre público i canónigonan a caba
den nos Misanan.

Manera nos ta spera, difuntoe
Monseigneur a celebra awé, 17 di
Juli, su 59 anja den Cieloe. Den
misanan di Otrabanda, Pietermaai,
Santa Maria i Santa Rosa tabatin
awé Sacrificio di Requiem pa des-
canso di su alma. Awé mainta Rev.
Administrador di Vicariato C. Reij-
nen, acompaña di Mgr. M. Baralt,
di Muy Rv. Pastoornan J. C. Scher-
mer i C. Blommerde, di Rev. Pader-
nan J. Onderwater, G. Willems i F.
Helling, i di Rev. Broeder Josephus
a bai na graf di Monseigneur, pa
bai pidi ajá pa e Prelado stimar
lo ké den su vida nos tabata desea
p'é coe tantoe fervor riba dia di
su anja. Rev. Sœur Aurelia coe toer
su weeskindnan a uni nan oracion
e ora-af coené di Rev. Padernan
riba graf di nan Bienhechor. Na
mees tempoe un boenita corona fú-
nebre tabata poner riba su graf. E
corona-af ta, manera ta para scirbir
coe letter di luho riba su fondo di
seda. “un recuerdo filial di miem-
bronan di Congregacion di Birgen
di Rosario di Parokia Sta. Maria.”
Dia Martis pasar Muy Rev. Pas-
toor H. v. d. Heiligenberg i Raad
di su congregacion a entrega Re-
verendísimo Administrador e co-
rona-af solemnemente.

Di e manera-af clero i crejen-
tenan a kere di cumpli dignamente
coe obligacion, koe un amor santoe
pa Monseigneur a pone riba nan.—

Triunfo di Iglesia Católica.

(Fin.)

Diez cinco anja largoe a dura den Prusia e guera cruel, koe gobiernoe tabata haci contra Papa i Iglesia Católica. Dos homber bieuw, Pio IX i Leon XIII, a bringa durante e tempoe ai pa causa santa di Iglesia. Kiko tabata nan egerito? Toer lo kè por tabatin derecho riba e homber-ai a eai den manoe di e saltador Piemontesnan, huntuoe coe Roma. Den Vaticano, banda di tumba di Apostelnan, e dos ancianonan a bringa, sin polber ni bala ó cualke otro arma humana, contra e Emperador poderoso di Alemania; ó mehor bisá, contra e tirano i azotador di nación i pueblonan, contra Príncipe von Bismarck. Durante e diez cinco anja di lucha von Bismarck tabata na colmo di su gloria i poder. Sin embargo Papa i Iglesia a triunfa: violencia di mas cruel i di mas desvergonzado di e Canciller Aleman no por a haci nada contra e baranca di Cristoe su Institucion. E enemigoe poersigior di Iglesia a capitula i kibra e trincheranan, koe cual el a fortifiké contra Papa. Segun e ley eclesiastico politico acceptar den Cámara Prusiana dia 10 di Mei, i koe dia 21 di e mees luna a merece sancion di Wilhelm, centenares di puesto di Pastor ta bai ta ocupar atrobé; obispadonan lo bolbe habri nan Seminarianan pa educacion di Clero; sentencia di morto di institucion Teológicanan ta retirar, i nan bida futura ta garantizar coe toer libertad. "Toer SOBRÁ ta keda reservat pa un *vision completoe* di e leynan di "Mei, riba cual Prusia i Santa Silja "meste trata ainda." Verdaderamente, e Cultuorkamp di Prusia kier a ataca bida catolica den su co-razon. P'esai mees e Lord Inglesnan tabatin razon di jama e lucha di von Bismarck "e lucha grandi bieuw di Estado contra Iglesia;" i p'esai tambe nos por papia aki di e triunfo grandi i esplendido di Iglesia Católica, p'esai tambe nos por papia aki di e forza di vida inmortal, di cual Papado, asina tantoe poersigir, a doena den nos tempoe-aki prueba asina luminoso.

Catolicanan por ta orgulloso riba nan Papa actual. Aunke rebahar na un preso den su propio cas, i privar di toer su poder i luho temporal, Leon XIII ta ocupa Trono di Pedro den plena gloria di Papado. E ta e centro poderoso di Unidad Católica: E ta Wardador, Tata, Preceptor, Supremo Pontifice di 200 million crejente Cristian. Respetar i stimar pa su jioe fielnan, admirar i elogiá pa su enemigoe nan, jamar como mediador den su companjerioe Soberanonan, Leon XIII ta cumpli su mision Papal pa felicidad humana i pa propagacion gloriosa di Iglesia Cristiana riba mundoe.

Permiti nos trece aki na memoria di nos lezadornan e palabranan, koe Su Senjoria Ilustrisima Mgr. Leyten a dirigi na nos Santo Padre dia 23 di Mei pasar. E dia-ai peregrino Hoelandesnan a haya audiencia cerca Su Santidad, i na e ocasion-ai e Príncipe di Iglesia Hoelandes a papia di e sublime obra Apostolica di Papa Leon XIII coe e elo- quente palabranan-aki:

"Mientras fundamentonan di toer autoridad riba henter mundoe ta ó distribir caba, ó nan ta worde sagudir cada dia mas i mas; mientras pueblonan, lastar pa e principio falsoe i corruptonan, ta precipita nan mees den un abismo di desgracia; mientras hende, cediendo na nan deseo caprichosonan, ta corre tras di gozo coe mas pasion; mientras Iglesia di Cristoe ta keda exponer na atakanan criminal i preparar coe astucia; mientras miseria público i particular ta crece toer dia; ; nos no meste jama anto un fortuna i un bondad inmensa di Dios, koe riba Trono di Pedro hende ta haya e homber, koe ta defende origen divino di autoridad, koe ta pone na luz di dia santidad i indisolubilidad di matrimonio; e homber, koe ta declara organizacion cristiana di sociedad civil,

koe ta refuta e opinion loconan i e doctrina monstruosonan di sistema modernonan; e homber, koe, banda di ciencia i incredulo, ta establece e estudionan organizar segun sistema di e Preceptor Angelico (Tomás de Aquino); e homber, koe ta busca di ranca pueblonan foi gozo i trece nan atrobe na penitencia; e homber, koe ta vergonza enemigoe nan di Iglesia coe su constancia invencible, koe ta confundi nan coe su sabiduria, koe ta hala nan n'e coe su amor pa paz i tranquilidad; e homber koe, pa salba mundoe di e desgracianan koe ta reina na toer lugar, lo no stop di excita pueblo Cristiannan pa nan halza nan brazas suplicante na Dios i Su Mama gloriosa."

Den su célebre discurso di 4 di Mei von Bismarck a bisa: "Mi tin confianza den e Papa actual, i mi ta spera di jega na haci paz coe n'e."

Despues koe Senjor Seiffart a declarar contra enmendacion di e leynan di Meiden e sesion-ai di Cámara Prusiano, i koe el a ataca von Bismarck su modo di procede coe Vaticano, von Bismarck a respondé:

"E orador, koe a caba di papia, ta poentrá mi, si mi tin realmente confianza den e poder, coe cual nos ta celebra un convenio. Mi a bisa caba koe nos no a cera ningun contrato; no tin nada papia di celebracion di un convenio. (1). ¿I comaleuw mi confianza ta bai? Mi ta pone confianza den e Papa koe actualmentente ta goberna na Roma. *Mi no ta nenga, koe mi, mees cos koe toer otro, a haya mi baas den Vaticano, en cuantoe na sagacidad.* Mi no kier poesta tampoco coe Vaticano cual tin mas astucia i sagacidad. Mi obieto no ta sino esaki: no larga otro vencé mi, ora tin cuestion di toema medida di precaucion pa bienestar di Patrie."

Nos ta kere, koe asina sorto di confesion di e campeon principal di Omnipotencia di Estado ta completá triunfo di Papa Leon XIII. Iglesia Católica a defende i sostene su derecho nan coe brillo; ; El a triunfa! — Siglo Diez-nuebe orgulloso, coe su sabiduria imaginar i sustinimentoe di forza asina tantoe exagerar, a ricibi di Providencia Divina un les humillante, asina mees koe su representantenan di mas grandi, di mas importante, es ta: Prusia poderosa i su Canciller soberbe. Nan lucha contra Iglesia Católica ta manera e luchanan di asina tantoe otro enemigoe bieuwnan di nos Santa Fé: i kizas mas grandi ainda. San Cristostomo caba, promer koe el a abandona su patria pa su fé, a bisa Emperador di Constantinopla: "Nada ta mas poderoso koe Iglesia, nada ta mas poderoso koe Iglesia! Mor-tal, stop bo lucha, pa bo no gasta bo forza. No haci ningun guera contra Cieloe.... Bo no por triunfa den un guera contra Iglesia: "pasobra Dios ta mas fuerte, mas "poderoso koe toer cos."

E palabranan-ai di San Cristostomo ta casi *mil cincoe cientos anja* bieuw, i historia a certifica nan berdad semper. Iglesia Católica a triunfa semper riba su enemigoe nan di mas grandi, di mas fuerte; el a sobreviví nan semper. Nos loutribui e hecho milagroso-ai hento coe Príncipe von Bismarck solamente na "astucia i sagacidad di Vaticano"? ; No! Nos,

(1) "Ma no larga nos ganja nos riba naturaleza di e paz; — asina Bismarck di-ci — no ta un paz den dos Estado na guera asina koe un tratado di paz por marca su limitenan, etc. coe exactitud; ma aki cerca nos tin di haci coe un ceramantoe di paz den Estado coe Iglesia den nos mees tera. i ai-den formulanan di ley por juda nos masjar poco; nan ta doena nos solamente e barinan, koe lo sirbi pa midir di e confianza i disposicion, koe nos lo trece pa ceramantoe di e paz. Asuntoe principal ta bou voluntad. Solamente lechi di pensamientoe noble lo por jena e midirnan, ora cerca toer dos banda ta existi bou voluntad pa realiza e paz. I bou voluntad no ta larga heude maré den ciertoe cantidad limitat di artículo di ley..... "Por consiguiente ta necesario, koe nos libertá nos di e divisionnan di promer, i reanima e confianza, di cual, segun mi opinion, Su Santidad a doena di su banda un prueba asina grandi."

Catolicanan, ta mira ai-den cumplimentoe, di e promesa di Cristoe, koe Spiritu Santo lo baha riba Iglesia coe su sabiduria divina: nos ta mira ai-den cumplimentoe di e palabranan, koe un dia Su Institutor Divino a bisa di Iglesia: "Ni portanan di fiernoe lo no tin poder contra di."

Iglesia Católica ta lucha i sufrim mas koe ningun otro institucion; ma triunfo ta di dié, pasobra E, koe lo ta coe nos Iglesia no solamente te den siglo XIX ma te den último siglo es ta: te na fin di siglonan, a primintie esai.

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Gouvernements-Besluiten.

Curacao, den 15^{en} Juli 1886.

De 1^{en} Luitenant der Infanterie W. J. L. Wynius op den 11^{en} dezer maand eervol ontheven als Adjutant van het Garnizoen tevens Adjutant van den Gouverneur, en die betrekkingen opgedragen aan den 1^{en} Luitenant der Infanterie W. D. Hübler.

De Heer J. C. Schermer, op zijn verzoek, eervol ontheven van de verdere waarneming der betrekking van Directeur van de Krankzinnigen- en Leprozen-gestichten alhier, en de Heer E. A. Ouderwater, Roomsche Katholieke geestelijke alhier, tijdelijk belast met de waarneming der gemelde betrekking; een en ander met ingang van den 16^{en} dezer maand.

De Heer J. H. R. Beaujon benoemd tot lid der Commissie van Schatting der grondeigendommen op dit eiland.

Aan den Heer C. Meyer, bevoegden apotheker alhier, vergunning verleend, om gedurende de afwezigheid van den Heer R. Bergter, diens apotheek waar te nemen, en zulks voor den tijd van een jaar, gerekend van en met den 1^{en} dezer maand.

De Gouvernements-Secretaris. HELLMUND.

— Naar wij vernemen zal op 2 Augustus e. k., den verjaardag onzer Koningin, alhier een roeiwedstrijd gehouden worden door de heeren Adelborsten en de matrozen van Zr. Ms. Atjeh. Op dien dag zal genoemd stoomschip aan de werf van den heer v. d. Meulen komen te liggen.

WOENSDAG jl. had in de kerk van O. L. V. van den H. Rozenkrans op Pietermaai de plechtige aanneming der kinderen plaats. Op dien dag naderden 30 jongens en 36 meisjes voor de eerste maal huns levens tot de Tafel des Heeren.

NEDERLAND.

Uit Wildungen meldt men, dat H. H. M. M. de Koning en de Koningin 12 Juni ll. een bezoek hebben ontvangen van den Vorst en Erfprins van Waldeck-Pyrmont, Vader en Broeder van H. M. de Koningin.

Te 12 uur 's namiddags kwamen de vorstelijke personen te Wildungen aan, waar zij door H. H. M. M. van het station werden afgehaald. Te half een was er familie-dejeuner, waarbij in den voortuin der villa een muziekuitvoering plaats had door het Kur-orkest. Te half acht was er weder diner ter eere van de Hoo-ge bezoekers.

Na het diner is de Vorst van Waldeck Pyrmont naar Arolsen teruggekeerd, terwijl de Erfprins tot Dinsdag als gast van H. H. M. M. te Wildungen op de villa Gücke bleef logeeren.

H. H. M. M. zijn voornemens den 25^{en} Juni naar Arolsen te vertrekken om een tegenbezoek bij de Vorstelijke Familie af te leggen. Tot 1 Juli zullen Zij daar vertoeven, om dan het buitenpaleis te Soestdijk te betrekken, waar Zij zullen verblijven totdat Z. M. in de residentie komt om de nieuwe Kamers der Staten-generaal te openen.

— De Amsterdamsche Israëlieten

hebben een stichting in het leven geroepen, welke zich ten doel stelt kinderen, die wees worden op een leeftijd, waarop een weeshuis niet meer opneemt, de behulpzame hand te bieden. Meer bepaaldelijk is het doel, kinderen boven de twaalf jaar een vak te laten leeren, ten einde beperking te brengen in den kleinhandel op straat.

— Het heeft Z. H. den Paus be- haagd, bij breve van 25 Mei jl. Z. D. Hw. mgr. P. Leyten, Bisschop van Breda, te benoemen tot zijn Huisprelaat en Assistent-bisschop bij den Pauselijken Troon.

— Van zeer geachte zijde vernemen wij enige nadere bijzonderheden omtrent het verloop der ziekte van Z. Doorluchtige Hoogw. Mgr. Paredis, bisschop van Roermond. Reeds sedert een achttal dagen boezemde de toestand van den 260 diep vereerden grijsaard rechtmatige bezorgheid in: evenwel niet van dien aard, of men hoopte dat het krachtig gestel van den lijder ten slotte zou zegevieren. Niet weinig droeg tot die verwachting bij de opgeruimdheid en de helderheid van geest, die den meer dan negentigjarige prelaat blijven kenmerken. Het toedienen van den H. H. Sacramenten heeft des Zaterdags middags (12 Juni) op verzoek van Monseigneur zelve plaats gehad. Ook na de bediening blijft Z. D. Hoogw. zich steeds persoonlijk met alle zaken van diocesaan be- heer bezighouden en verklaarde hij o. a. nog eergisteren, in geval van noodzakelijkheid, zelfs tegen de vermoedenissen van een pontificale Mis in zijn tegenwoordigen toestand niet op te zien. In het gansche diocese Roermond vereenigen zich geestelijken en leken, om van God het behoud van den eerbiedwaardigen opperherder af te smeeken. In de kathedrale kerk wordt dage- lijks tot dezelfde intentie in het openbaar de Rozenkrans gebeden. (De Tijd).

Den 16 Juni werd uit Roermond aan hetzelfde blad gemeld; "De krachten van Z. D. Hoogw. den Bisschop blijven afnemen; nog steeds volkomen helder van geest, herhaalt de eerbiedwaardige prelaat meermalen de woorden van den Apostel: ik verlang ontbonden te worden en met Christus te zijn. Wellicht wordt nog heden zijn verlangen vervuld."

— Den 17^{en} der vorige maand is de beruchte Domela Nieuwenhuis, het hoofd den Socialisten, wegens belediging des Konings tot één jaar gevangenisstraf veroordeeld.

(New-Yorker St.-Zig.)

BUTENLAND.

ROME.—Bij den aanvang der Italiaansche verkiezings-campagne had, naar men zich herinneren zal, zekere candidaat Fazzari in zijn verkiezings-manifest in het district Catanzaro ruitierlijk de noodzakelijkheid uitgesproken van verzoening tusschen het koninkrijk Italië en den H. Stoel en wel op zoodanigen grondslag als zou kunnen strooken met de eer van den godsdienst. Groot was de sensatie, daarvoor gewekt. Tot veler verbazing nam de *Papale romano* hem on- de regeerings-candidaten op: maar achteraf bleek, dat de Regeering tegen feitelijk een andere candidaat tegen hem over had gesteld, zelfs werd een oogenblik het bericht van zijn nederlaag verspreid, toch thans blijkt, dat hij met groote meerderheid gekozen is.

BRUSSEL, 15 Juni. Bij de her- stemmingen zijn te Verviers en te Bergen de liberalen gekozen. Te Charleroi verloren de libera- len één zetel. Te Gent zijn de 8 liberale afgevaardigden door 8 ka- tholieke vervangen. De meerder- heid der katholieken in de Kamer is thans 98 tegen 49 liberalen.

BERN.—Drie beruchte vijanden der katholieke Kerk in Zwitserland hebben op eene tragische wijze den dood gevonden.

Vigier, de beruchte satraap van het kanton Solothurn, is in de stad van dien naam in de vreeselijkste pijnen gestorven aan tongkanker. Sedert vijftien jaren vervolgde hij

het Katholisme met een blinden haat. Hij was de oorzaak dat tegen Mgr. Lachat een verbanningsdecreet werd uitgevaardigd, dat zoovele kerken werden geplunderd, dat de pater Benedictijnen uit O. L. Vr. ter Steen, een geliefde pelgrimsplaats van het volk, werden verdreven en al hunne goederen werden verbeurd verklaard.

De prefect van Porrentruy, Fro. té, wiens administratie voor de Kerk van de Jura zoo noodlottig was, noemde de priesters nooit anders dan ongedierte. Hij heeft zijn leven in een krankzinnigengesticht geëindigd, verteerd door het ongedierte.

Gedurende veertig jaren hadden de katholieken van het kanton Aargau kwellende en stuitende maatregelen te verduren van den pro-consul Keller. Hij is in een aanval van razernij en buiten kennis gestorven, verlaten van iedereen.

Deze sterfgevallen dienen tot waarschuwing!

MÜNCHEN. — Over de politieke betekenissen van het regentschap werd reeds voor den dood des konings druk gepolemiseerd. Velen vonden het onverantwoordelijk dat de regering, die reeds vijf jaren buiten den koning om moet hebben huisgehouden aan den onhoudbaren toestand niet reeds vroeger een einde heeft gemaakt. Maar daartegenover wordt opgemerkt dat zij dit reeds lang gedaan zou hebben, ingeval zij te Berlijn geen tegenwerking had gevonden: prins Luitpold namelijk, de aangevozen regent, werd als tegenstrever van Bismarcks centralisatie door den rijkskanselier met een wantrouwig oog aangezien. Het schijnt dat krankzinnigheid in het Beiersche Koninkrijk min of meer een familiëkwaal is, daar de thans zoo ongelukkig omgekomen vorst reeds de derde krankzinnige is van het tegenwoordige geslacht. De eerste was prinses Alexandra en de twee prins Otto.

SAN FRANCISCO, 27 Juni. — Een Stoomboot bracht hier de tijding mede, dat in Korea oproer is uitgebroken. De minister-president zou verdwenen zijn. — Uit Japan wordt gemeld, dat aldaar het binnenland hevig door cholera geteisterd wordt.

De Graaf van Parijs in Ballingschap.

De Senaat had de verbanningswet met 147 tegen 132 stemmen aangenomen; nog op denzelfden dag (23 Juni) was die wet afgekondigd. Daags daarna ging de Graaf van Parijs als banneling Frankrijk verlaten. 's Morgens om 11 uren stonden 1200 personen voor den hoofdingang van het kasteel Eu, om van den toekomstigen Filip VII afscheid te nemen. Toen deze het laatst vaarwel had uitgesproken, aanvaardde hij de reis over Tréport naar Dover. De straten, de vensters der huizen en de kaden van Tréport waren met ontelbare toeschouwers bezet, die bij het vertrek van den Graaf hun belangstelling en deelneming wenschten te betoonen. Een groot aantal senatoren en afgevaardigden waren mede aanwezig. Op het oogenblik dat de Vorstelijke personen zich aan boord begaven, weerklonk het op de kade: *Vive la France! Vive le Comte de Paris! en Au revoir!* Nogmaals herhaalden zich die geestdriftvolle kreten, toen het vaartuig langzaam de kade verliet, en voor den Graaf van Parijs de tocht naar het land zijner ballingschap aanving. Op dat oogenblik zwaande de balling zijnen hoed en riep: *Vive la France!* Welke groot tot in het oneindige aan wal werd beantwoord.

Dienzelfden dag verscheen het volgende manifest van den verbannen Prins:

„Ik ben gedwongen, mijn Vaderland te verlaten. In naam der gerechtigheid teken ik yerzet, aan tegen dit mij aangedaan geweld. Ik ben hartstochtelijk gehecht aan mijn Vaderland, zijn rampspoed heeft het mij nog dierbaarder gemaakt en ik leefde daar zonder zijn wetten te overtreden. Om er mij van los te

rukken, werd het oogenblik gekozen, waarop ik, verheugd dat door mij een nieuwe band tusschen Frankrijk en een bevriende natie gevlochten was, huiswaarts keerde. Door mij met verbanning te treffen, wreekt men zich in mijn persoon op de drie en een half miljoen kiezers, die in October de fouten van de Republiek hebben veroordeeld. In mij vervolgt men het monarchaal beginsel — in mij, op wien het is overgedragen door Eenen, die het zoo edel had gehandhaafd.

„Men beproeft een scheiding te bewerken tusschen Frankrijk en het hoofd van die roemrijke familie, welke het Land gedurende negenhonderd jaren op den weg der nationale eenheid ten gids was, en het — in bange en blijde dagen steeds alerinnigst met de landzaten verknocht — welvaart en vrede heeft verzekerd. Men vleit zich met de hoop, dat Frankrijk de heil- en vreedrijke regering vergeten hebbe mijns Grootvaders evenals de latere tijden, toen mijn Broeder en mijn Oom trouw in de rijen van zijn dapper leger gestreden hebben. In deze berekeningen zal men bedrogen uitkomen. Door ondervinding geleerd, zal Frankrijk zich noch in de oorzaken noch in den bewerk van de rampen, die het zoozeer treffen, laten bedriegen. Het zal erkennen, dat de traditioneele monarchie, krachtens hare aan tijd en omstandigheden geëigende beginselen van staatsbestuur, alleen het heilmiddel kan aanbrengen. Deze nationale monarchie, wier vertegenwoordiger ik ben, kan alleen het voortwoekeren stuiten van de immer toenemende wanorde, die de rust van den staat bedreigt; — kan alleen de politieke en kerkelijke vrijheden verzekeren, het openbare welzijn herstellen, de algemeene volkswelvaart ter zijde staan met een krachtvol bestuur dat voor allen toegankelijk, boven alle partijen verheven, en vast en degelijk genoeg is om in de oogen Europa een waarborg te zijn van duurzamen vrede. Mijn plicht gebiedt mij, zonder ophouden aan dit werk van bevrijding en redding te arbeiden; en met den bijstand Gods en met medewerking van allen die mijn geloof aan de toekomst deelen, zal ik hem volbrengen. — De Republiek wordt van vrees aangegrepen. Juist doordien zij mij treffen wil, verheft zij mij. Ik vertrouw op Frankrijk, en op de ure der beslissing zal het mij bereid vinden.”

Te Dover aangekomen viel den Graaf van Parijs (die onder den naam van Markies van Harcourt in cognito in Engeland zal verblijven) van wege den Mayor en de aanzienlijkste personen dier plaats een eervolle ontvangst ten deel. Hier werd hem een adres aangeboden, dat onderteekend was door Franschen uit alle oorden van Engeland. Onmiddellijk na de aankomst van den Graaf op Englands bodem, zond Koningin Victoria een telegram naar den vorstelijke balling, om hem hare sympathie te betuigen. Deze daad heeft niet weinig opzien gebaard bij de Fransche republikeinen. Ook in Duitschland is men weinig ingenomen met het verbanningsdecreet; geen enkel liberaal blad durft deze onrechtvaardige en onvoorzichtige handelwijze van de Fransche Regeering in bescherming nemen. Veeleer is men van sommige zijden daar beducht, dat het einde van de Republiek nabij is, en derhalve voor Duitschland een tijd van *révanche* aangebroken is.

In Frankrijk zelf zijn de republikeinsche bladen het onderling niet eens, of de Republiek bij deze ongepraal wel veel baat zal vinden. De

grootste „levenmakers” — zeggen zij —: *Rochefort, Camélinat, Busly* en consorten, die voortdurend de rust des lands bedreigen, heeft men vrij spel gelaten, en de Orleansen, die zich stil hielden, zet met het land uit!

Verscheidenheden.

Volgens een opgave in het *Prov. Blad van Noord-Holland* telde de bevolking dezer provincie op 31 Dec. 1885 374,382 mannen en 399,357 vrouwen, dus in het geheel 773,539 zielen, en de bevolking van Amsterdam 175,162 mannen en 197,163 vrouwen, derhalve 372,325 zielen.

Het moet met de drukpersvrijheid in China nog zonderling gesteld zijn; ten minste volgens de *Pekingcr Ztg.* Dat blad bericht van een schrijver, die veroordeeld werd om geveerdeeld te worden omdat hij... in een wetenschappelijk werk de namen van verscheidene overleden keizers van China genoemd heeft, hetgeen volgens Chineesche zeden een zware majesteitsschennis is. Zijn vonnis is nu „genadiglijk” in onthoofden veranderd. De kinderen van den misdadiger, zoo meldt het blad, worden in het najaar terechtgesteld.

Een Fransch luitenant der artillerie heeft een waren *tour de force* verricht. Hij heeft nl. te paard de trap bestegen, welke naar de platform van het fort Corneilles leidt. Deze trap is 112 treden hoog en in 10 afdeelingen verdeeld, met even veel rustpunten. Daar bovendien de treden niet zeer breed zijn, vraagt men zich af wat het meest te bewonderen: de vaste tred van het paard of de behendigheid van den ruiter.

Het leven is slechts kort. 't Bestaat maar uit vijf letters. Vier vijfde gedeelten er van is maar „even”, en toch is er ook weer „veel” in, terwijl het, van achteren beschouwd, slechts een „nevel” is. (A. H. N.)

Er zijn in Frankrijk nog 704 veteranen van Napoleon I, die elk 250 frank 's jaars ontvangen.

Met bijzondere deelneming en algemeene bewondering voor de heldhaftige zelfopoffering van den katholieken priester, maakte *Daily News* in de vorige maand melding van het bericht, dat pater Damen S. J., die 10 à 12 jaar geleden naar de Sandwich-Eilanden trok om aldaar in het bijzonder op het leprozen-eiland Molokai werkzaam te zijn, thans zelf door de vreeselijkste aller ziekten, de melaatsheid, is aangetast. Tot 1872 bevonden zich op genoemd eiland gemiddeld circa 400 melaatschen in afzondering of levenslange ballingschap; maar de Regeering op Honolulu wist maar al te wel, dat indien al aangestokenen derwaarts gezonden wierden, dat aantal minstens zou verdubbelen. Al herwegen toch werden melaatschen schuilgehouden door dierbare betrekkingen, of wél zij zelve verborgen zich in de bosschen om niet naar het oord der verschrikking gezonden te worden. Wegens het veldwinnen der kwaal besloot toen de Regeering tot een algemeene kloppjacht, d. i. tot een uiterst gestreng toepassing der wetten betreffende de melaatschen. Binnen acht jaar werden nu nog 1150 melaatschen naar Molokai verbannen. Hartverscheurende tooneelen hadden er plaats, als de ongelukkigen, wier kwaal verraden en daarna door de geeneeskundige commissie geconstateerd was, met geweld aan hun familie werden ontrukkt, om met achterlating van echtgenooten, kinderen, ouders, broeders of zusters, in de vreeselijke afzondering met hun lotgenooten een langzamen dood te gaan sterven. . . . Dáár, op dien akker des doods, werkt sinds een dozijn jaren de Jezuiet, pater Damen met blakenden ijver aan het zielenheil der uit de maatschappij geworpen leprozen. Thans is in Engeland een brief van hem ontvaugen, waarin hij met de grootste bedaardheid vertelt, dat hij voortaan geen naburige eilanden meer

kan bezoeken, omdat hij het eiland Molokai nimmer meer mag verlaten, als zijnde zelf door de ziekte aangetast. „De melaatschen hebben zich in mijn linkerbeen gezet”, zegt hij, „en in mijn oor; ook begint de linkerwenkbrauw reeds weg te vallen. Ik verwacht, dat mijn gelaat wel spoedig zal misvormd zijn. Maar ik ben kalm en onderworpen; en ik ben overgelukkig te midden van mijn arm volk”.

Zie, zegt *Daily News*, voor zulk een heldhaftige deugd moet alle geloofsvordeldheid zwichten; hier is geen plaats meer voor getwist; hier gevoelt men geen antipathie meer tegen den roomschen priester of zelfs den Jezuiet; hier zwijgt elk ander gevoel voor het gevoel van diepen eerbied en bewondering.

In de „grotten” van Valkenburg (prov. Limburg) is een zonderling verschijnsel waargenomen. De „grotten” zijn oude steengroeven, geëxploiteerd in de dagen der Romeinen, die er galerijen in boorden van een hoogte en stoutheid van uitvoering, welke waarlijk buitengewoon mogen heeten. Sedert het tijdperk der Romeinsche heerschappij heeft men niet opgehouden, er bergsteun uit te halen, zoodat de galerijen eindelijk een even doolhofachtig, zoo niet even uitgestrekt net vormden als de crypten van den St. Pieter of als de catacomben van Rome. Het waargenomen vreemde verschijnsel is de vorming van een meer in de steengroeven. Men weet niet van waar het water komt, want de galerijen liggen hooger dan het watervlak der rivier, die zich door het lieflijke dal van Valkenburg kronkelt. Op zekere punten is het meer drie meter diep, en er gaat een halfuur mee heen om het af te varen. Die tocht met fakkellicht tusschen de zuilen der overstromde galerijen maakt een zeer fantastisch effect.

Curaçao, 16 Julij 1886.

Muy estimado Amigoe Ipi.

Ipi su ultimo cartanan tabata masja interesante pa mi coe mi amigoeenan. Ai den nos a leza hopi cos tocanti e manera, koe macanaban tin, di traha nan coenueoe. Boetji Ben ta codisji riba Ipi, koe é no a mira nunca nos Rey stimar coe su Espo-sa real i nos princesa Wilhelmina. Dia 2 di Augustus koe ta bini, segun informacion di Sjon Nene di Kenepa, hendenan di Punda lo tin un gran fiesta na honor di nos Reina Emma, koe ta haci anja e dia-ai. Manera Nene ta conta, cadetjnan di Vapor *Atjeh*, koe ta sinja pa bira oficer di guera, lo tene postamentos den boto coe matroosnan. Si mi tin tempoe mi ta bai mira tambe. Ma mi no ta kere, koe mi por sali bai Punda; pasobra tin basta trabao avor na coenueoe. „Ma di com?” Ipi lo puntra. „Awor toch toer coenueoe sigur ta secoe-secoe.” No, mi bon amigoe, total! Ta haci un luna caba, koe jioenan di Curaçao no conoe nan tera mas. Toer ta berde; hopi caminda nan a planta; i den poco dia nos lo manda nos frutan di ranca na Punda i gana basta placa. Corda, Sjon Ipi! ta parce koe nos ta na tempoe di aña casi. Na luna di Junij i Julij awa a jobe, koe tabata un gustoe di weita. Ningun caminda tin falta di awa den reonbak i tankinan; ni banda-arriba mees hendenan na tin di kela. Ma toch nos no por larga di kela ariba un ó otro cos. Awor ta sosode, es koe Ipi coe mi a observa tantoe bez. Nos jioenan di Curaçao no por wanta un bon tempoe. Nan ta bira proesfá. Na lugá di traha duroe i paga coe nan placa e debenan koe nan a haci na tempoe di skars, nan ta coem pra hopi oái loco riba nan estado. Zapatoe di bon prijs ó brikka koe ta lumbra mas koe nan cara sodá; bisif pretoc fini, koe sa haci nan asina mahoso; un horlogie coe cadena di plata, sin nan tin dos-tres placa den nan beursji mas, pasobra ultimo cen-chikitoe nan ta gasta pa cigaría i pa tapa toer e artikelnan di

